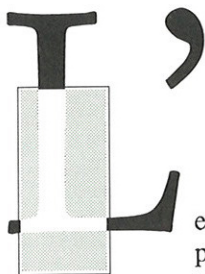

SÍLVIA MARTÍ / VICENÇ MIÑANA

LES PREPOSICIONS, MÉS PREDICATS QUE MAI

l'etimologia de la paraula *preposició* sembla força clara; els qui la van batejar així probablement volien remarcar-ne el fet d'anar davant alguna cosa. Deixant de banda, però, aquest aspecte formal, el seu nom no ens diu res que pugui orientar-nos sobre el significat o la funció d'aquests mots tan peculiars. Ni tan sols no ens indica davant de què van. I és ben cert que, de fet, hi podem trobar coses diverses, al seu darrera: un SN, un verb, un altre SP o tota una oració. Allò que, durant molt temps, ha semblat sempre clar és que havien de dur un complement; d'aquí que, des dels primers estructuralistes, s'hagi considerat el SP com a constituent exocèntric.

Tanmateix, en el decurs dels anys setanta, aquest prejudici va ser un dels primers a caure. Es va considerar que alguns dels mots que componien el singular món dels adverbis eren, realment, *preposicions intransitives*. Vet aquí com el nom *pre-posició* es buidava de sentit i com els SP passaven de ser constituents exocèntrics a ser tan endocèntrics com qualsevol altre. Paral·lelament, deixaven de ser mers "nexes" entre paraules i esdevenien una de les quatre categories lèxiques universals, honor que comparteixen amb els noms, els adjectius i els verbs. La preposició ha assolit un estatut tan elevat que creiem que mereix l'atenció que volem dedicar-hi en aquest article, en què, principalment, durem a terme un estudi semàntic, tot i que no oblidarem els aspectes sintàctics. Mirarem de demostrar que les preposicions no només són sovint predicats, sinó que ho són tothora. Primer, però, caldrà aclarir alguns conceptes.

1. LA TEORIA DE LA PREDICACIÓ

Un *predicat* pot ser considerat com una entitat lògica de la mateixa mena que les funcions. És, per tant, una unitat incompleta. Els representarem sovint mitjançant les lletres *f*, *g*, etc., seguides d'un parèntesi amb una o més variables, que indiquen el nombre d'arguments que pot dur el predicat.

$$(1) \quad \begin{array}{l} f(x) \\ g(x, y) \end{array}$$

Allò que anomenem estrictament *arguments* són termes referencials, és a dir, que remetent a ens del món real. Les primeres lletres de l'alfabet ens serviran com a representació abstracta dels arguments. Quan substituïm les variables dels predicats per arguments constants, obtenim una *predicació*:

$$(2) \quad \begin{array}{l} f(a) \\ g(a, b) \end{array}$$

Les predicacions es caracteritzen perquè posseeixen un valor veritatiu: són certes o falses. Ara bé, de vegades les variables d'un predicat poden ser substituïdes no per un argument, sinó per una altra predicació. Aquesta situació, que es dona sovint en les llengües naturals, la denominarem *predicació composta*. Posant φ per una predicació qualsevol, escriurem:

$$(3) \quad \begin{array}{l} a f(\varphi) \\ b f(x, \varphi) \end{array}$$

Vegem alguns exemples que il·lustren tot el que hem dit fins ara. *Dormir* pot servir-nos com a predicat d'un sol argument, mentre que *veure* en té dos:

$$(4) \quad \begin{array}{l} \text{a. DORMIR } (x) \\ \text{b. VEURE } (x, y) \end{array}$$

En canviar les variables per, posem per cas, *el noi*, *en Joan* i *la pel·lícula*, obtindrem les predicacions de (5), que corresponen a les oracions de (6).

$$(5) \quad \begin{array}{l} \text{a. DORM } (\text{el noi}) \\ \text{b. VEU } (\text{en Joan, la pel·lícula}) \end{array}$$

$$(6) \quad \begin{array}{l} \text{a. El noi dorm.} \\ \text{b. En Joan veu la pel·lícula.} \end{array}$$

Com a exemples de predicació composta, trobem els següents casos:

- (7) a. La Maria sembla cansada.
b. L'Anna troba difícil aquest problema.
- (8) a. SEMBLA (CANSADA (la Maria))
b. TROBA (l'Anna, DIFÍCIL (aquest problema))

Tothom sap que la predicació composta es pot presentar de dues maneres diferents en les llengües naturals: com a oracions subordinades i sota la forma d'allò que anomenem *predicatiu*, que és el cas de (7) i (8). L'anàlisi sintàctica de frases com aquestes darreres ha originat dues teories oposades i prou conegudes: la teoria de les Oracions Mínimes (TOM) i la teoria de la Predicació (TP). Les línies mestres de la TP, que és l'alternativa que nosaltres defensem, han estat establertes per Edwin Williams.¹ Un desenvolupament posterior d'aquestes idees es duu a terme a Martí (1987), d'on manllevem gran part dels fonaments teòrics d'aquest article.

Tot aprofitant el concepte de *subjecte com a argument extern*, S. Martí intenta elaborar una teoria global de la predicació. La seva hipòtesi bàsica consisteix a considerar totes les categories lèxiques (N, V, A i P) com a predicats. Aquestes poden posseir fins a dos arguments, un dels quals és extern. És per tal de demostrar en part aquestes afirmacions que ens hem compromès en aquest estudi sobre les preposicions.

2. ELS ESTUDIANTS SÓN AL RECTORAT

Val la pena d'esmentar, en primer lloc, aquells casos que han estat menys conflictius. Certament, no és cap novetat parlar del caràcter predicatiu de les preposicions en frases construïdes amb el verb *ser*.

- (9) a. Els estudiants són al Rectorat.
b. SÓN (A (els estudiants, el Rectorat))²

La representació lògica que proposem per aquest tipus d'exemples no és, d'altra banda, difícil de justificar. La TP tracta els verbs *copulatiu*s com a predicats amb un sol argument intern. Amb el nom de *verbs₀* s'ha volgut recollir, en alguna ocasió, la naturalesa peculiar d'aquests predicats.³ Tal com ens mostra (9b), *són* selecciona únicament la predicació introduïda per *a*, de la mateixa manera que *sembla* seleccionava a (8a) la predicació encapçalada per *cansada*. Cal notar, però, que hi ha una diferència entre ambdós exemples, pel que fa al nombre d'arguments del predicat

(1) Vegeu, en especial, E. WILLIAMS (1980) i (1983).

(2) En totes les representacions lògiques incloses en aquest article, hem situat en primer terme l'argument extern (per exemple, *els estudiants*), seguit de l'argument intern (*el Rectorat*).

(3) La denominació de *verbs₀* s'empra, concretament, a E. WILLIAMS (1983) i S. MARTÍ (1987).

interior. La preposició *a* permet d'establir una relació locativa entre *els estudiants* i *el Rectorat*. Sembla, doncs, raonable assumir que posseeix, a més d'un subjecte, un argument intern. Veurem, ara mateix, que el comportament d'*a* a (9) és, de fet, idèntic al que presenten la majoria de preposicions en construccions ben diverses.

3. EN JORDI VA POSAR EL PRESSUPOST SOBRE LA TAULA

Pel que fa als seus arguments, les preposicions són predicats diàdics, ja que expressen sempre una relació entre dos termes. Així com *a* assenyalava un vincle espacial, *de* pot indicar possessió i *amb* fa sovint referència a un instrument. No obstant, gairebé totes són polisèmiques. La raó d'això es pot atribuir al fet que, amb freqüència, estan subordinades per algun altre element que en modifica el sentit. Aquest és el cas del que se sol conèixer com a *preposicions de règim*. Tot seguit ens n'ocupem.

La frase que dóna títol a aquesta secció és un bon exemple per començar. L'anàlisi lògica més habitual consideraria que hi ha tres arguments del verb *posar* (*en Jordi, el pressupost i la taula*). Nosaltres creiem, però, que es tracta més aviat d'una mostra típica de predicació composta, tal com es veu en la representació de (10):

(10) VA POSAR (en Jordi, SOBRE (el pressupost, la taula))

Troblem que amb aquesta interpretació es recull d'una manera més adequada tant el significat del verb *posar* com les relacions entre els arguments que apareixen a la frase. En primer lloc, *posar* és un verb causatiu que posa en relació un resultat amb el seu causant. Aquest resultat és fruit d'un canvi espacial i és reflectit en la predicació encapçalada per *sobre*.

Evidentment, l'estructura sintàctica no té, en principi, per què ressentir-se d'aquesta anàlisi, però pensem que tenir-la en compte pot suposar una simplificació considerable d'alguns dels components de la gramàtica, en especial pel que fa al lèxic. L'entrada lèxica del verb *posar* podria assemblar-se a la següent:

(11) POSAR (agent, resultat): Canvi de relació espacial. (Fem abstracció d'altres elements com podrien ser els fonètics o sintàctics).

Fixem-nos que no caldria ni tan sols especificar que el moviment és causat, car la presència d'un agent ja ens ho indica. Així mateix, el fet de tractar-se d'una relació espacial i d'un resultat ja ens diu quina mena de preposicions pot regir *posar*. Aquesta anàlisi seria també aplicable a verbs semblants, com ara *desar*, *deixar* o *ficar*.

4. EN JOAN PENSA EN LA MARIA

Quan s'arriba a establir una generalització vàlida per a un nombre considerable de frases, és freqüent topat amb un grup de dades, més o menys reduït, que semblen escapar-se'n. El lingüista ha de decidir, aleshores, si es tracta d'una mera aparença o bé d'una excepció real que no toca altre remei sinó acceptar. Aquest dilema se'ns ha presentat en examinar frases on verbs com *pensar* o *parlar* regeixen una preposició. Ara bé, per tal d'encetar la discussió, convé que examinem primerament un altre tipus de verbs; ens referim, en concret, als *verbs de moviment*. Atorgarem a les frases de (12) una estructura lògica similar a la que hem proposat per al verb *posar*.

- (12) a. Els nens han anat al circ.
HAN ANAT (A (els nens, el circ))
b. La tramuntana ve del nord.
VE (DE (la tramuntana, el nord))

Les relacions que hi observem són, en general, les mateixes que trobàvem a (10); l'única diferència significativa és l'absència d'un causant. Aquest fet dóna peu a establir una anàlisi similar en tots dos casos. La interpretació és, doncs, la següent: el verb, *anar* o *venir*, ens indica l'existència de moviment i la seva direcció, mentre la preposició assenyala bé el punt final d'aquest moviment, com a (12a), bé el seu origen, com a (12b).

Malgrat tot, podria donar-se'n també una altra interpretació, segons la qual la preposició indicaria només la funció semàntica del seu argument intern. Sembla que això es veuria recolzat per l'existència de construccions amb verbs com *pensar* o *parlar*, que regeixen, de vegades, una preposició.

- (13) a. En Joan pensa en la Maria.
b. L'avi parlava de la guerra.

Al primer cop d'ull, se'ns acudeix que l'anàlisi més "natural" d'aquests exemples podria ser la següent:

- (14) a. PENSA (en Joan, EN (la Maria))
b. PARLAVA (l'avi, DE (la guerra))

Aquesta proposta es fonamentaria en la creença que els verbs *parlar* i *pensar* estableixen, per ells mateixos, una relació entre dos arguments. La preposició, doncs, s'hauria de concebre com un recurs lèxico-sintàctic que permetria de distingir entre els diversos usos d'aquests verbs.

No costa gaire adonar-se que les estructures de (14) plantegen un problema prou

rellevant pel que hem dit fins ara sobre les preposicions: tant a (14a) com a (14b) hi ha una preposició amb un sol argument. Tanmateix, es pot al·legar que, en seleccionar la preposició, el verb determina el seu comportament monàdic.

Tots aquests arguments en favor de l'anàlisi de (14) no semblen, però, prou justificats. D'una banda, sabem que *pensar* i *parlar* tenen també un ús intransitiu, cosa que treu pes a la creença que hem esmentat abans. De l'altra, si es pot dir que la selecció verbal és capaç de convertir una preposició diàdica en monàdica, amb la mateixa raó diríem que pot alterar el significat de la preposició. Per tant, creiem que és més adient la interpretació de (12) també per aquests verbs, tot i que deixem la porta oberta a una discussió més àmplia sobre la qüestió.

Volem fer encara referència a una darrera opció. Es tracta de la possibilitat d'entendre que aquests verbs formen una unitat lèxica amb la preposició, tal com se solen analitzar certs verbs anglesos del tipus *wake up* i *go on*. Ambdós casos són, però, diferents. Si bé en anglès la preposició modifica el significat del verb, en català, en canvi, sembla succeir més aviat el contrari.

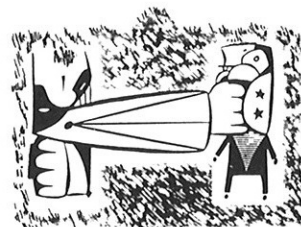
5. HEM ENVIAT EL LLIBRE A L'EDITOR

Dins els límits del que entenem per *preposicions regides*, hi tenen cabuda encara un altre tipus d'exemples. Aquest és el cas de les frases amb datiu o, almenys, amb un datiu que pogués etiquetar-se com a *comú*.

Els lligams lògics que trobem entre els constituents de *Hem enviat el llibre a l'editor* són, segons el nostre parer, ben semblants als que notàvem en els exemples amb *complements de règim*. Tal com succeïa a la frase amb *posar*, s'han atorgat, generalment, tres arguments al predicat *enviar*; en aquest cas, *nosaltres*, *el llibre* i *l'editor*. Les raons per rebutjar aquesta anàlisi no són, de fet, diferents de les que donàvem llavors. Veurem, tot seguit, quins són els elements fonamentals que ha de recollir la representació adequada d'aquesta frase.

En primer terme, cal tenir en compte que *el llibre* i *l'editor* mantenen una relació de possessió, que és el resultat de l'acció expressada pel verb matriu. A més d'informar-nos que s'ha produït un canvi i de la forma concreta que el canvi ha pres, *hem enviat* ens diu també que hi ha hagut un causant (*nosaltres*). No veiem, però, cap motiu per interpretar que existeix algun vincle especial entre *nosaltres* i *el llibre* o *l'editor*. Davant aquestes observacions, sembla raonable defensar que *hem enviat* connecta una causa amb un resultat, sense implicar els arguments del resultat. La forma lògica de (15) reflecteix estrictament aquestes relacions.

(15) HEM ENVIAT (nosaltres, A (el llibre, l'editor))

Una vegada més, la productivitat de l'esquema propi de la predicació composta és prou manifesta. Els arguments que hem emprat per arribar a (15) podrien reproduir-se, sense cap dificultat, en frases construïdes amb verbs com *donar*, *regalar* o *lliurar*. Són nombrosos els exemples en què un verb com aquests selecciona un argument referencial i una predicació que indica un resultat.⁴

6. VAM FER UNA COSTELLADA AL JARDÍ

Contràriament al que hem vist fins ara, hi ha moltes preposicions que no estan subordinades a cap altre element de la frase. Aquesta és la situació de la preposició *a* a l'oració que encapçala aquest apartat. Fixem-nos, tot seguit, en la forma lògica de (16).

(16) A (VAM FER (nosaltres, una costellada), el jardí)

La diferència més rellevant entre aquesta representació i la que fèiem a (10) consisteix en el fet que és la preposició que assumeix ara el paper de predicat *exterior*. Creiem que aquesta anàlisi dóna compte de les relacions lògiques que mantenen entre ells els diferents elements de la frase. Així, ens sembla fonamental recollir la dependència semàntica que lliga el predicat *a* i el nus O. Certament, no pensem que sigui agosarat afirmar que el vincle que existeix entre *a* i la resta de l'oració és molt semblant al que hi havia, per exemple, entre *sembla* i *cansada* a (7a).

La funció que fa *a* a (16) no és diferent de la que acompanyen preposicions com *fins a* o *amb* en exemples com aquests:

- (17) a. Treballa fins a les nou.
b. Van obrir la porta amb una llima d'ungles.

Cal assenyalar, però, que no totes les frases amb un SP locatiu, temporal, etc., admetrien l'anàlisi característica de la predicació composta. Una forma lògica com la de (16) donaria compte només d'una de les dues interpretacions possibles de la frase següent:

(18) Els caçadors van veure la llebre prop del riu.

Evidentment, seria correcte pensar que els arguments de *prop de* són *el riu* i *els caçadors van veure la llebre*. Ara bé, també podria entendre's que la preposició posseeix aquí dos arguments nominals (*la llebre* i *el riu*). Segons aquesta darrera lectura, *van veure* i *prop de* són dos predicats que conviuen sota un mateix nus O

(4) A V. MINANA - S. MARTÍ (1987), es realitza un tractament més exhaustiu dels datius.

sense cap relació especial de dependència. Caldria recórrer, per tant, a una representació com la de (19):

(19) VAN VEURE (els caçadors, la llebre) & PROP DE (la llebre, el riu)

Aquesta estructura correspon al que s'anomena *predicació independent*. De manera diferent al que s'escau amb la predicació composta, l'únic lligam entre els dos predicats és la coincidència d'un argument. En molts casos, podem simbolitzar la predicació independent així:

(20) $f(x, y) \& g(y, z)$

Aquest esquema s'ajusta a frases ben diverses, com per exemple les de (21):

- (21) a. Els convidats prenen el te sense sucre. PRENIEN (els convidats, el te) & SENSE (el te, sucre).
b. He comprat un regal per a la meua filla. HE COMPRAT (jo, un regal) & PER A (un regal, la meua filla).

Anàlogament al que succeïa amb el SN *la llebre, el te i un regal* esdevenen ara el vincle que ens permet de connectar dos predicats.*

Sílvia Martí
Universitat Autònoma de Barcelona
Vicenç Miñana
Universitat Autònoma de Barcelona

(*) Nota final: Si bé aquest article porta una data posterior a S. MARTÍ (1987), això reflecteix només la data de la seva edició. De fet, es tracta d'un treball anterior. Per aquest motiu, advertim que les conclusions de l'esmentada tesi doctoral representen un punt de vista més definitiu, especialment pel que fa al tractament dels casos considerats a l'epígraf 4 del present article.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- FREGE, G. (1891) "Funktion und Begriff". Trad. esp. d'U. Moulines: "Función y Concepto", a *Estudios sobre Semántica*, ed. de J. Mosterín. Barcelona, Ariel, 1984 (*Colección Ariel*, 13), pp. 17-47.
- JACKENDOFF, R. S. (1972) *Semantic Interpretation in Generative Grammar*. Cambridge, Mass., The MIT Press, 1980 (*Studies in Linguistics Series*, 2).
- MARTÍ, S. (1987) *Por una Teoría General de la Predicación*, Tesi doctoral, UAB, Bellaterra.
- MCCAWLEY, J. D. (1981) *Everything that Linguists Have Always Wanted to Know about Logic but Were Ashamed to Ask*, Chicago, The University of Chicago Press, XV.
- MIÑANA, V. - S. MARTÍ (1987) "Predication in Language", Manuscrit, UAB.
- ROTHSTEIN, S. D. (1983) *The Syntactic Forms of Predication*, MIT, Ph. D. Diss.
- WILLIAMS, E. S. (1980) "Predication", *Linguistic Inquiry*, 11, 1, pp. 203-238.
- (1983) "Against Small Clauses", *Linguistic Inquiry*, 14, 2, pp. 287-308.

